

Mobbing er vondt

Sluttrapport

Prosjektnummer: 2013-3-178

Innhold

Mobbing er vondt	1
1.0 Forord	1
2.0 Sammendrag	2
3.0 Kapittel 1 Bakgrunn for prosjektet	3
3.1 Prosjektets målgruppe	3
3.2 Prosjektets mål	4
3.3 Finansiering	4
3.4 Fremdriftsplan	4
4.0 Kapittel 2 Prosjektgjennomføring/ Metode	4
4.1 Praktisk gjennomføring av prosjektet	4
4.2 Tilpasse nettsiden www.brukhue.com	5
4.3 Tre kortfilmer i stedet for en	5
4.4 Nettsiden	6
5.0 Kapittel 3 Resultater og resultatvurdering	6
5.1 Prosjektets betydning for målgruppen	6
5.2 Prosjektets betydning for Statped	7
5.3 Prosjektets betydning for søkerorganisasjonen	7
5.4 Prosjektets betydning for prosjektgruppen	7
6.0 Kapittel 4 Oppsummering/ Konklusjon/ Videre planer	7

1.0 Forord

Rapportens hensikt er først og fremst å dele erfaringer som er gjort i løpet av prosjektperioden fra 2013 til 2015. Den andre og minst like viktige hensikten med prosjektrapporten er å bevisstgjøre det norske samfunnet om å tilrettelegge informasjon for hørselshemmede, både på tegnspråk og norsk.

Prosjektdeltakerne fra Statped læringsressurser og teknologi (heretter Slot) er som følger: Charlotte Helene Agerup (prosjektleder og skuespiller), Tone Ervik (tekniker), Dag Bøe (tekniker og skuespiller), Henning Andersen (tekniker og stemmelegger), Marthe Trætli (tekniker), Gudrun Haave (grafisk designer), Anne Grete Moxness (tegnspråktolk og tolkenes kontaktperson i prosjektet), Lasse Sundal (stemmelegger), Marie Jakobsen (stemmelegger), Agate Drivvold (stemmelegger), Camilla Jin Berg (stemmelegger), Lisa Ødemotland (stemmelegger) og Margrethe Sylthe (teksting).

Eksterne deltakere er; Megan Matovich Noddeland, Petter Noddeland, Simen Trøan Berg, Truls Yggseth, Eva Skovli, Lubna Mehdi, Mia Aspelien, Fernando Agudo og Jonas Vestengen. Alle har tilhørighet til Oslo.

Takk til; Oslo Døvekirke for lån av deres lokaler i de dagene vi gjorde opptak til filmene, lærerne ved deltidsteamet i Statped midt og lærerne ved Andreas Christian Møller skole (heretter A.C. Møller skole) for deres tålmodighet når prosjektleder stilte spørsmål vedrørende mobbing og hva de ønsket skulle bli resultatet av prosjektet.

2.0 Sammendrag

Bakgrunn for prosjektet

Målgruppen som er hørselshemmede elever har ikke eller svært begrenset tilgang på filmer om mobbing fordi de ikke er på tegnspråk, teksten eller tegnspråktolket. Flere av disse elevene strever med å lese på et aldersadekvat nivå, og nettsider som tar opp mobbing blir dermed vanskelig tilgjengelig. For å gi støtte og hjelp i en vanskelig tid, og som et forebyggende ledd, ble det søkt om midler til å lage en kortfilm om hørselshemmede elever som opplever mobbing, samt å tilrettelegge et nettsted om mobbing til tegnspråk. Det vil også være en tegnordliste med tegn som er relevant for temaet mobbing. Vi laget manus til kortfilmene uavhengig av nettsiden. Prosjektet promottes på Statpeds nettside www.statped.no og i nyhetsbrevet som Slot sender ut.

Antall personer i målgruppen nådd av prosjektet: 250

Prosjektgjennomføring/ Metode

Statped læringsressurser og teknologiutvikling gjennomførte prosjektet med et noe samarbeid med lærere på Avdeling for hørsel i Statped midt og A.C. Møller skole. Rettighetshaverne til www.brukhue.com samtykket til at nettsiden kunne tilpasses til tegnspråk. Brukhue har nettmobbing i fokus, og det påvirket kortfilmene våre. Vi har oversatt det som er på Brukhue over tid, mens nettsidens nyheter som oppdateres blir ikke oversatt. Planen var å arrangere en workshop med mål å lage et manus til kortfilmen, men av praktiske årsaker laget vi manus til kortfilmene etter innspill fra lærerne. Filmene skulle belyse mobbing fra ulike perspektiver hos mobbeofferet på et enkelt nivå. Brukhue fokuserer på nettmobbing, og vi valgte å lage en film som handler om dette for å ha en naturlig link til nettsiden. Skuespillerne var med på å prege filmenes resultater der deres erfaringer med mobbing ble etterspurt og tatt med i filmene. Vi håper at noen av elevene i målgruppen kjenner seg igjen i filmene. Vi har utviklet en egen nettside, og kortfilmene er på samme side. I tillegg er det tegngloser til temaet mobbing som er ment som hjelp for de som ikke behersker norsk tegnspråk godt.

Resultater og resultatvurdering

Målgruppen har nå informasjonsmateriell om mobbing på tegnspråk. Lærere og foreldre kan bruke materialet som støtte når deres tegnspråkferdigheter er begrenset. Statped har grunnskoleelever i sin brukergruppe, og de kan bruke prosjektet som et verktøy i deres sosialpedagogiske arbeid med elevene. Norges Døveforbund arbeider blant annet med tilgang

på tegnspråklig informasjon i det norske samfunn, og de kan bruke dette prosjektet som et eksempel på hvordan tilpasse nettsteder som også kan inkludere hørselshemmede.

Oppsummering/ konklusjon/ videre planer

Hørselshemmede grunnskoleelever har nå tilgang på materiell om mobbing på tegnspråk. Skoler som har hørselshemmede elever vil bli oppfordret til å gjøre seg kjent med www.brukhue.com og www.statped.no/mobbing-er-vondt slik at informasjon om mobbing på tegnspråk kan være lett tilgjengelig for elever og foreldre. Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse, Enhet for barn og unge og Regionale BUP-enheter for hørselshemmede (Trondheim og Bergen) vil også få informasjon om dette materialet.

3.0 Kapittel 1 Bakgrunn for prosjektet

Minst 40 000 barn og unge i Norge utsettes for mobbing ukentlig eller oftere. Å bli utsatt for systematisk mobbing er den største risikofaktoren for psykiske lidelser og muskel- og skjelettplager blant barn og unge.

Det finnes per i dag ingen forskning som forteller noe om mobbing blant døve og tunghørte elever. Gjennom sorgprosjektet «Det hjelper å snakke om det» som vi gjennomførte og som ble finansiert av ExtraStiftelsen, kom det frem at mobbing også skjer blant hørselshemmede elever. Prosjektlederens erfaringer som lærer fra en ungdomsskole bekrefter at mobbing eksisterer blant hørselshemmede elever. Mobbing som tema var oppe gjentatte ganger i undervisningen, og en av de største pedagogiske utfordringene med å bruke for eksempel film som diskusjons- og refleksjonsgrunnlag var at de ikke var på tegnspråk, tegnspråktolket eller teksten.

3.1 Prosjektets målgruppe

Elever i grunnskolen er målgruppen for dette prosjektet da vi ser at behovet for informasjon om mobbing på tegnspråk er størst blant denne elevgruppen. Det er flere hørselshemmede elever som strever med å lese på et aldersadekvat nivå, og nettsider blir dermed vanskelig tilgjengelig for målgruppen. De er i en alder hvor de gjerne vil finne ut av ting på egenhånd. Kommunikasjonen med elevene om temaer knyttet til mobbing blir vanskeliggjort på grunn av begrensede tegnspråkferdigheter. Dette kan føre til lite kunnskap blant elever om hva som er erting og mobbing, egne og andres grenser, hvilke følelser og tanker som kan dukke opp i mobbesituasjoner.

3.2 Prosjektets mål

For å bidra til at målgruppen kan kjenne at de får litt støtte og litt hjelp i en vanskelig tid, og som et forebyggende ledd i et livslangt løp, ble det søkt om midler til å lage en kortfilm om hørselshemmede elever som opplever mobbing, samt å tilrettelegge et nettsted om mobbing til tegnspråk. I filmen vil det også være en liste over tegngloser som er relevant for temaet mobbing som forhåpentligvis vil fungere som støtte for elever, foreldre og lærere som ikke avleser norsk tegnspråk godt.

3.3 Finansiering

Prosjektet har forholdt seg til de finansielle rammer som er gitt, og det har ikke vært noen økonomiske avvik.

3.4 Fremdriftsplan

Som det står mer om i punkt 4.1.1 og 4.1.2 tok det tid før vi fikk kontakt med rettighetshaverne til en nettside som kunne tilpasses til norsk tegnspråk. Planen var å lage kortfilmer som var sterkt knyttet til nettsiden. I og med at rettighetsavklaringen tok tid, valgte vi å lage manus til kortfilmene litt mer uavhengig av nettsiden. Dette kan også gi filmene et større bruksområde.

Prosjektet promottes på Statpeds nettside www.statped.no og i nyhetsbrevet som Slot sender ut med jevne mellomrom. I tillegg vil det bli sendt en plakat med info om prosjektet og nettsiden www.statped.no/mobbing-er-vondt til landets skoler for hørselshemmede, døveforeninger og ungdomsklubber.

4.0 Kapittel 2 Prosjektgjennomføring/ Metode

4.1 Praktisk gjennomføring av prosjektet

Slot har hatt hovedansvar for gjennomføring av prosjektet. Vi har samarbeidet med Avdeling for hørsel i Statped midt og A.C. Møller skole som har nær kontakt med hørselshemmede elever i grunnskolen. Det ble tidlig i prosjektet opprettet en referansegruppe som i utgangspunktet skulle brukes som respondenter, men referansegruppemøtet ble avlyst på grunn av få påmeldte. Som en løsning på dette, så to lærere fra A.C. Møller skole og deltidsteamet på materiellet og ga respons. Tilbakemeldingen fra dem var at innholdet i de tre kortfilmene er gjenkjennelige fra deres skolehverdag, og det må komme frem tydelig at lærere oppfordres til å diskutere historiene til www.brukhue.com i sammenheng med kortfilmene.

4.2 Tilpasse nettsiden www.brukhue.com

Etter flere forsøk fikk vi kontakt med rettighetshaverne til nettsiden www.brukhue.com som samtykket til at nettsiden kunne tilpasses til tegnspråk. De var positive til å tilpasse deler av nettsiden til norsk tegnspråk. Brukhue fokuserer på nettmobbing, og dette påvirket vårt arbeid med manusene til kortfilmene, noe som utdypes i 4.1.2.

Vi bestemte oss for å oversette det som er på nettsiden over tid, som historier, tips til elever og foreldre og sanger til norsk tegnspråk. Nettsidens nyheter som kontinuerlig oppdateres, oversettes ikke til tegnspråk.

4.3 Tre kortfilmer i stedet for en

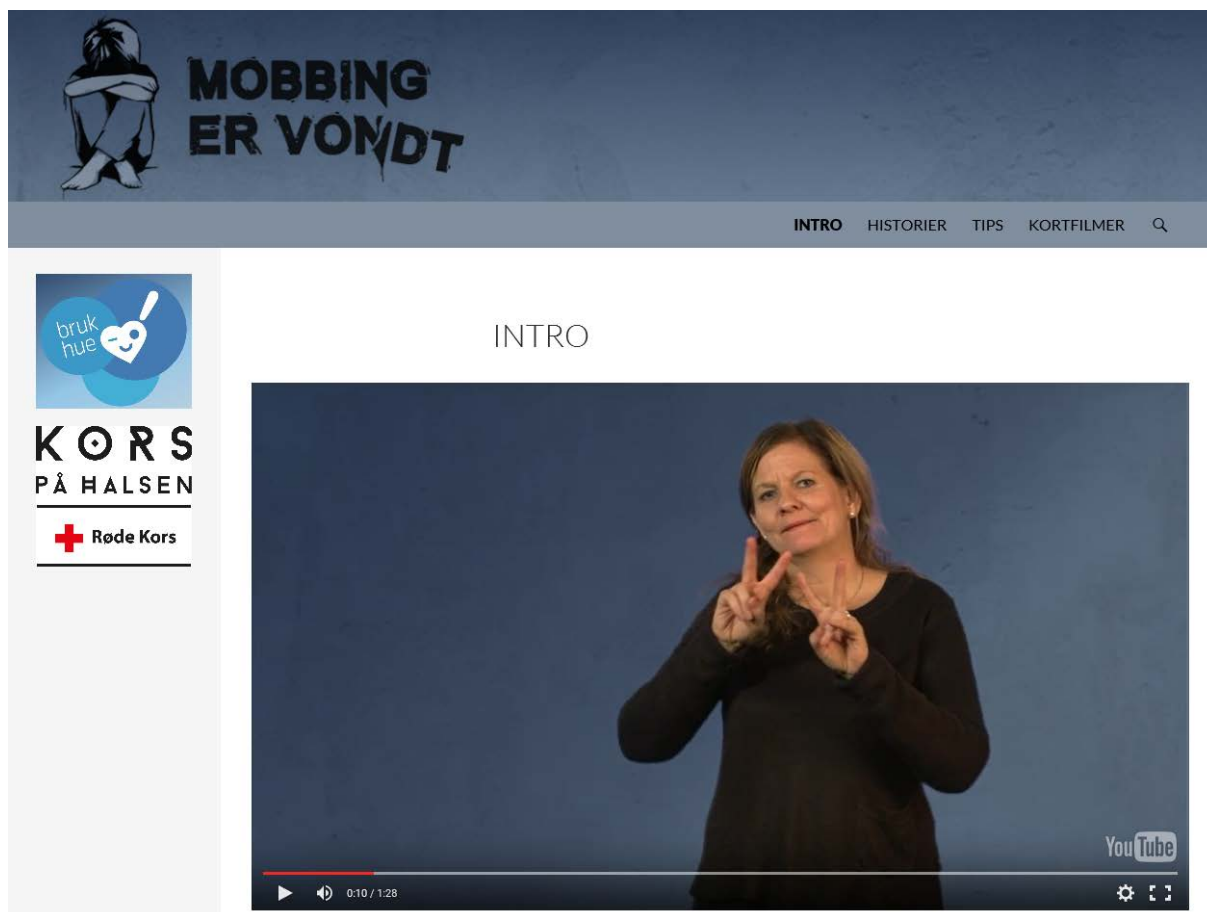
Det var et ønske om å samle en gruppe unge voksne til å lage et manus til kortfilmen, men av praktiske og økonomiske årsaker landet vi på å lage manus til tre kortfilmer som belyste mobbing fra ulike perspektiver – på et enkelt nivå; hva mobbing er, hvor mobbing skjer, hvordan mobbing skjer, hvem mobbes, hvem som passivt observerer mobbing, manglende støtte fra en lærer og litt om hvor vanskelig det kan være å stoppe mobbing. I og med at Brukhue fokuserer på nettmobbing valgte vi å lage en film som omhandler nettopp dette for å ha en naturlig link til nettsiden.

Skuespillerne var med på å justere innholdet og språkbruk (valg av tegn) under opptak. Deres erfaringer med mobbing ble etterspurt og tatt med i opptakene, og på den måten håper vi at noen av elevene i målgruppen kjenner seg igjen i filmene.

Det var et bevisst valg å lage enkle kortfilmer fremfor å lage en litt lengre film med en større kompleksitet som mobbing gjerne/ofte er. Målet var å forsøke å ha perspektivet hos mobbeofferet for å vise et bilde av hvordan mobbing *kan* oppleves og erfares.

4.4 Nettsiden

Vi har utviklet en egen nettside, www.statped.no/mobbing-er-vondt med en direkte link til de oversatte sidene på www.brukhue.com. Kortfilmene om mobbing på tegnspråk er også på denne siden. Programleder forteller kort om nettsidens struktur, og om kortfilmenes mål. På denne nettsiden er det også tegngloser som er relevant til temaet mobbing som er ment som støtte for de som ikke behersker norsk tegnspråk godt.

5.0 Kapittel 3 Resultater og resultatvurdering

5.1 Prosjektets betydning for målgruppen

Resultatene fra prosjektet har gitt målgruppen et første materiell om mobbing på norsk tegnspråk som forhåpentligvis kan bidra til å gi informasjon om mobbing, og som i tillegg vil støtte og styrke dem i tøffe mobbesituasjoner.

Deltidslærerne i Statped midt har uttrykt at de ser frem til å få tilgang til dette materialet slik at de kan bruke det i undervisningen. Det er et sterkt håp om at døve og tunghørte barn og ungdommer i Norge kan ha nytte av resultatene fra dette prosjektet i stunder der de har det vanskelig, og som en del av det forebyggende arbeidet mot mobbing. Kanskje foreldre og

ansatte i skoler vil få litt bistand i deres arbeid med og mot mobbing når deres tegnspråkferdigheter er begrenset, som vil støtte deres barn og elever og gjøre dem bedre rustet til å komme gjennom mobbingen.

5.2 Prosjektets betydning for Statped

Statped har en stor gruppe grunnskoleelever i sin brukergruppe, og med dette prosjektet kan Statped som instans ha et verktøy i arbeidet med døve og tunghørte elever som er integrert på hørende skoler. Dette prosjektet forteller at mobbing er et fenomen også blant hørselshemmede, noe Statpeds rådgivere og lærere kan være med på å fronte.

5.3 Prosjektets betydning for søkerorganisasjonen

Tilgang på *tegnspråklig* informasjon er fortsatt et stort ansvar i Norges Døveforbund, og dette prosjektet er et resultat av et hardt arbeid med å få oversatt *et* av flere nettsteder som omhandler mobbing til norsk tegnspråk.

5.4 Prosjektets betydning for prosjektgruppen

Prosjektgruppen har lært mye av å arbeide med dette prosjektet som berører vårt engasjement for barn, unge og voksne som opplever mobbing. Vi er stolte over å ha vært med på dette meningsfylte og krevende arbeidet, og vi håper at prosjektet til bidra til å gjøre en forskjell for noen elever og deres foreldre.

Vi har erfart at det gjerne er et stort gap mellom det vi *ønsker* å gjøre og det vi *får* til i den praktiske hverdagen. Vi skulle gjerne tydeliggjort mer av det komplekse rundt mobbing i filmene for å gi et mer virkelighetsnært bilde av hvordan det *faktisk* kan oppleves, men da er det ikke sikkert at vi ville nådd målet om å gi målgruppen en bedre innsikt i egne handlinger når det gjelder mobbing.

6.0 Kapittel 4 Oppsummering/ Konklusjon/ Videre planer

Døve og tunghørte grunnskoleelever har nå tilgang på et første materiell om mobbing på norsk tegnspråk som prosjektgruppen håper vil brukes både privat og pedagogisk. Vi skal oppfordre skoler som har døve og tunghørte elever til å ha lenke til Brukhue og Mobbing-er-vondt på sine hjemmesider slik at denne informasjonen kan være lett tilgjengelig for elever og foreldre. Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse, Enhet for barn og unge og Regionale BUP-enheter for hørselshemmede (Trondheim og Bergen) vil også få informasjon om dette materialet.